

Antické Řecko

Mínojská civilizace na Krétě (2000–1350 př.

n. l.) – v čele **tyran** (mínos), posvátným zvířetem **býk**, uctívána i dvojitá sekýra **labrys**; **palácové hospodářství**, paláce stavěny bez hradeb (přírozenou ochranou moře, Knóssos, Faistos); nejdříve obrázkové písmo, pak lineární písmo A a B (B rozluštěno v r. 1952 M. **Ventrisem**)

- **Mykénské Řecko** (1600–1200 př. n. l.) – příchod Achájů, Aiolů a Ionů, centrem Mykény, stavba paláců s kamennými (kyklopskými) hradbami, města spojena sítí cest, zruční řemeslníci; **Heinrich Schliemann** odkryl Tróju a Agamemnonův poklad v Mykénách

- **Homérské/temné období** (1100–800 př. n. l.) – **Dórové** byli oproti Mykéňanům na nižší úrovni, v jejich čele králové (**basileové**), radili se se **shromážděním svobodných mužů**, většina obyvatel byla svobodnými zemědělci, otroci byli často součástí rodin; z Přední Asie se šířilo hláskové písmo, v Řecku obohaceno o samohlásky – **řecká abeceda**

- **Archaické období** (800–500 př. n. l.) – **polis** (městské státy) v čele s plnoprávními občany, zvyšující se počet otroků; rychlý rozvoj řemesel, obchodu a zemědělství vedl k **přelidnění Řecka**, byly proto zakládány nové kolonie, odkud do Ř proudilo levné obilí – přechod na pěstování vinné révy a oliv, kvůli zakládání nových sadů upadali lidé do **dlužního otroctví**; napjatou situaci měla řešit **tyrannis** (samovláda)

- **Sparta** – na 2 **krále** dohlíželo 5 **eforů** zvolených shromážděním plnoprávných občanů (**apellá**), soudní a poradní moc držela rada starších (**gerúsiá**); Dórové přeměnili původní obyvatelstvo v **helióty** (otroky); **perioikové** byli svobodní neplnoprávní obchodníci a řemeslníci, sloužili ve vojsku; **Spartané** byli privilegovaní a věnovali se jen vojenskému výcviku
- Sparta v čele **Peloponéského spolku** (od 6. stol. př. n. l.)

Antické Řecko

- **Athény** – plná práva měli pouze rodilí Athéňané, elitou byli **eupatridové** (rodová aristokracie), z jejichž řad bylo vybíráno 9 úředníků (**archontů**) a členové aristokratické rady (**areopagu**), a dále obývali cizinci (**metoikové**) a otroci
- Kvůli přílivu levného obilí vypukla zemědělská krize, měla ji vyřešit **reforma úředníka Solóna** (594 př. n. l.) – zrušeno dlužní otroctví, rozdělení obyvatel do 4 skupin podle výše majetku (každá měla svá práva a povinnosti); **Kleisthenova reforma** rozdělila A na 10 fýl (územních jednotek), z každé voleno 50 úředníků – rada pětiset
- **Klasické období** (500–338 př. n. l.) a **řecko-perské války** – A vypravily loďstvo na pomoc řeckým státům v Malé Asii, perský král **Dareios I.** vyslal trestnou výpravu (bitva u Marathonu 490 př. n. l., vítězství A); Dáriův syn **Xerxés** pak vtrhl do Řecka, S a A se spojily a pod vedením **Léonida** bojovaly u **Thermopyl** (480 př. n. l., vítězství P), Ř pak vyhrálo u Salamíny a u Platají; 449 př. n. l. uzavřen **Kalliův mír** – P uznala nezávislost řeckých obcí v Malé Asii
- **Athénský námořní spolek** – loďstvo řeckých států na obranu před Peršany, s rostoucím bohatstvím se přeměnil na **námořní říši** a začal si podmaňovat členské státy
- **Peloponéská válka** (431–403 př. n. l.) – mezi Athénami (námořní říše) a Spartou (peloponéský spolek), S požádala o pomoc Persii a díky tomu vyhrála bitvu u Aigospotamoi (u Kozích říček), A musely kapitulovat
- Výsadní postavení Sparty budilo odpor – poražena **Thébami u Leukter** (371 př. n. l.)
- Rozpory mezi řeckými státy vedly k vzestupu **Makedonie**

EVROPSKÁ UNIE

Evropské strukturální a investiční fondy
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY